

Test diskriminácie a „zvýhodňovanie“ zaočkovaných osôb štátom

V piatok 23. júla 2021 bude na mimoriadnej schôdzi Národnej rady SR opätovne predložená novela zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Predpokladá, že Úrad verejného zdravotníctva SR by mal pri tvorbe protipandemických opatrení prihliadať na digitálny COVID preukaz. Ten má informovať, či osoba bola zaočkovaná proti ochoreniu COVID-19, negatívne testovaná alebo ochorenie prekonala.

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva pri tejto príležitosti zdôrazňuje, že akákoľvek všeobecne záväzná právna norma, zvýhodňujúca zaočkované osoby, resp. tvoriaca podklad pre zvýhodňovanie zaočkovaných, musí „absolvovať“ tzv. ústavnoprávny test diskriminácie. Zákonodarca by sa teda ešte pred schválením zákona mal vysporiadať s otázkou či v prípade zákonnej úpravy, zvýhodňujúcej zaočkované osoby ide o rovnaké alebo objektívne porovnateľné subjekty, resp. či sa nerovné zaobchádzanie opiera o ústavne prípustný dôvod. V neposlednom rade by sa zákonodarca mal zaoberať aj tým, či porušenie princípu rovnosti spôsobuje niekomu ujmu, ako aj otázkou ospravedlniteľnosti takéhoto zásahu.

Podľa výkonnej riaditeľky Slovenského národného strediska pre ľudské práva Silvie Porubänovej *„by zákonodarca mal už v dôvodovej správe k zákonnej úprave náležite, racionálne a presvedčivo zdôvodniť nielen samotný obsah prijímanej normy, ale aj legitímnosť jej cieľa, nevyhnutnosť takejto právnej normy, jej primeranosť v užšom slova zmysle, a to všetko vo vzťahu k možnej diskriminácii nezaočkovaných osôb.“*

Aj dobrý úmysel môže vo výsledku viesť k nezákonnému konaniu

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva v postavení národného antidiskriminačného orgánu zaznamenalo snahy súkromnoprávných subjektov motivovať obyvateľov SR k očkovaní proti ochoreniu COVID-19. Podnikatelia ponúkajú spotrebiteľom rôzne zľavy, zamestnávateľia rôzne príspevky alebo dni voľna. *„Stredisko vníma pozitívny úmysel týchto subjektov a ich snahu prispieť k ochrane verejného zdravia. Upozorňuje však na povinnosť každého dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania ustanovenú antidiskriminačným zákonom pre vymedzené oblasti právnych vzťahov. Akékoľvek menej priaznivé zaobchádzanie s nezaočkovanými osobami nie je podľa aktuálne platných právnych predpisov možné,“* zdôrazňuje výkonná riaditeľka Strediska Silvia Porubänová.

Povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania spočívajúcu v zákaze diskriminácie sa podľa antidiskriminačného zákona vzťahuje na oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, poskytovania tovarov a služieb, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti a vzdelávania. Vylučuje akékoľvek menej priaznivé zaobchádzanie s nezaočkovanými osobami v prípade, ak sú so zaočkovanými osobami v porovnateľnej situácii.

„Nie každé rozdielne zaobchádzanie tak automaticky znamená aj porušenie zákazu diskriminácie. Vždy je potrebné skúmať, či sú zaočkované a nezaočkované osoby pri výkone práv a povinností v porovnateľnej situácii. Je napríklad v poriadku, ak zamestnávateľ poskytne zamestnancovi deň voľna na absolvovanie očkovania, prípadne ďalšie dni na zotavenie. Porušením zákazu diskriminácie by však napríklad bolo, ak by zamestnávateľ vyplatil odmeny iba zaočkovaným zamestnancom. Keďže odmeny majú byť vyplácané v závislosti od dosiahnutých pracovných výsledkov, zaočkovaní aj nezaočkovaní zamestnanci sú pri nároku na ne v porovnateľnej situácii. Kritérium zaočkovanosti by preto v tomto prípade bolo absolútne irelevantné a diskriminačné,“ dodáva Silvia Porubánová.